

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ број 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11), член 21 став 1 и 2 и член 22 став 2 од Законот за средно образование („Службен весник на Република Македонија“ број 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 67/04, 55/05, 113/05, 35/06, 30/07, 49/07, 81/08, 92/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14, 116/14, 135/14, 10/15 и 98/15), министерот за образование и наука донесе наставна програма по **осигурување - изборна за III година, сообраќајна струка** – образовен профил **техничар за логистика и осигурување** за учениците во стручното образование.

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА**

НАСТАВНА ПРОГРАМА ПО

ОСИГУРУВАЊЕ

III ГОДИНА

СООБРАЌАЈНА СТРУКА
Техничар за логистика и осигурување

СКОПЈЕ, 2015 ГОДИНА

1. Идентификациски податоци

1.1. Назив на наставниот предмет: ОСИГУРУВАЊЕ

1.2. Образовен профил, струка и времетраење на образованието

1.2.1. Образовен профил: Техничар за логистика и осигурување

1.2.2. Струка: Сообраќајна

1.2.3. Времетраење на образованието: Четири години

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Предмет карактеристичен за образовниот профил

1.4. Година на изучување на наставниот предмет: Трета година

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 2 (два) часа

1.5.2. Број на часови годишно: 72 (седумдесет и два) часа

1.6. Статус на наставниот предмет : Изборен предмет

2. Цели на наставниот предмет

По совладувањето на наставната програма по наставниот предмет *осигурување - изборна*, ученикот стекнува знаења, вештини и се оспособува:

- да го објасува застапувањето за осигурувањето во сообраќајот;
- да идентификува посредување за осигурување во сообраќајот;
- да ги анализира методите и процесите за управување на ризик при осигурување во сообраќајот;
- да препознава случаи во кои осигурувањето е задолжително;
- да го објаснува процесот за супервизија на друштвата за осигурување;
- стекнува навики за уредно, брзо и точно извршување на работните задачи.

3. Потребни претходни нивоа на знаења

За успешно следење и совладување на содржините од овој наставен предмет, односно постигнување на поставените цели, потребни се предзнаења од предметите осигурување, финансиско работење и логистика од II година.

4. Образовен процес

4.1. Структурирање на содржините за учење

Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели <i>Ученикот:</i>	Дидактички насоки	Корелација меѓу темат. целини и меѓу предметите
1	2	3	4	5
ЗАСТАПУВАЊЕ ЗА ОСИГУРУВАЊЕТО ВО СООБРАЌАЈОТ	12	<ul style="list-style-type: none">- Да дефинира поим застапување во осигурувањето;- да препознава застапување во осигурувањето;- да го објаснува поимот застапник во осигурувањето;- да ја препознава улогата на застапникот во осигурувањето;- да ги набројува субјектите кои можат да бидат застапници во осигурувањето;- да ги опишува друштвата за застапување во осигурувањето;- да го познава процесот за застапување во европската унија.	<ul style="list-style-type: none">- Дефинирање на поимот застапување во осигурувањето;- објаснување на поимот застапник во осигурувањето;- набројување на субјектите кои можат да бидат застапници во осигурувањето;- опишување на друштвата за застапување во осигурувањето;- објаснување на процесот за застапување во Европската унија.	Осигурување; практична настава; право во транспортот и осигурувањето (редовен и изборен).

<p>ПОСРЕДУВАЊЕ ЗА ОСИГУРУВАЊЕТО ВО СООБРАЌАЈОТ</p>	<p>12</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да дефинира посредување во осигурувањето; - да препознава случаи на посредување во сообраќајот; - да дефинира осигурителен брокер; - да набројува должности на осигурителен брокер; - да опишува работи на осигурителен брокер; - да идентификува субјекти кои можат да вршат брокерски работи; - да ги познава работите на осигурителните брокерски друштва. 	<ul style="list-style-type: none"> - Опишување на посредување во осигурувањето; - дефинирање на поимот осигурителен брокер; - опишување на должностите на осигурителниот брокер; - идентификување на субјектите кои можат да вршат брокерски работи; - објасување на работите на осигурителните брокерски друштва. 	<p>Осигурување;</p> <p>практична настава;</p> <p>право во транспортот и осигурувањето (редовен и изборен).</p>
<p>МЕТОДИ И ПРОЦЕСИ ЗА УПРАВУВАЊЕ НА РИЗИК ПРИ ОСИГУРУВАЊЕ ВО СООБРАЌАЈОТ</p>	<p>10</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да го познава начинот за управување со ризик; - да го објаснува управувањето со ризик; - да ја споредува соодветноста на ризикот за осигурување; - да го анализира процесот за управување со ризик; - да ги истакнува начелата за управување со ризик. 	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснување на управување со ризик; - презентирање примери за соодветност на ризикот за осигурување; - опишување на процесот за управување со ризик; - презентирање на начелата за управување со ризик. 	<p>Осигурување;</p> <p>практична настава.</p>

<p>ЗАДОЛЖИТЕЛНО ОСИГУРУВАЊЕ ВО СООБРАЌАЈОТ</p>	<p>26</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да го објаснува задолжителното осигурување во сообраќајот; - да препознава договор за задолжително осигурување во сообраќајот; - да дискутира за осигурување на патници во сообраќајот; - да го толкува договорот за осигурување на патници во сообраќајот; - да објаснува за осигурување на сопствениците на моторните возила од одговорност; - да толкува договор за осигурување од одговорност; - да набројува минимални суми за осигурување; - да ги идентификува обврските на друштвата за осигурување; - да воочува учесници во сообраќајна незгода; - да ги разликува одговорностите при незгоди надвор од Република Македонија; - да дискутира за незгодите на територијата на Република Македонија; - да го дефинира информацискиот центар; - да ја анализира улогата на службата за надомест на штети; - да ги објаснува одговорностите на комисијата за осигурување од автомобилска одговорност. 	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснување на задолжителното осигурување во сообраќајот; - опишување на договорот за задолжително осигурување во сообраќајот; - наведување примери за осигурување на патници во сообраќајот; - објаснување за осигурувањето на сопствениците на моторните возила од одговорност; - презентирање на договорот за осигурување од одговорност; - објаснување за минималните суми за осигурување; - презентирање на обврските на друштвата за осигурување и учесниците при сообраќајна незгода; - опишување на одговорностите при незгоди надвор од РМ; - наведување примери за незгодите на територијата на Република Македонија; - објаснување за информациски центар; - опишување на улогата на службата за надомест на штети; - објаснување на одговорностите на комисијата за осигурување од автомобилска одговорност. 	<p>Осигурување;</p> <p>практична настава;</p> <p>право во транспортот и осигурувањето (редовен и избран).</p>
---	-----------	--	---	---

<p>СУПЕРВИЗИЈА НА ДРУШТВАТА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ</p>	<p>12</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да го објаснува процесот за супервизија на друштвата за осигурување; - да резимира спроведување супервизија; - да ги идентификува мерките на супервизија; - да открива незаконитости; - да набројува начини за отстранување на незаконитостите; - да го толкува одземањето на дозволата за вршење работи на осигурување; - да дискутира за супервизија на други субјекти. 	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснување на процесот за супервизија на друштвата за осигурување; - објаснување на начинот на спроведување на супервизијата; - презентирање мерки на супервизија; - објаснување на начините за отстранување на незаконитостите; - наведување примери за отстранување на незаконитостите; - објаснување за начинот на одземање на дозволата за вршење работи на осигурување; - дискусија и примери за супервизија на други субјекти. 	<p>Осигурување; практична настава.</p>
---	-----------	---	---	--

4.2. Наставни методи и активности на учење

Целите на наставниот предмет *осигурување како изборен предмет* се реализираат со примена на наставните методи: фронтално предавање, демонстрација, дискусија, цртање шеми, решавање нови и стари проблеми, активна демонстрација на учениците, учење преку сопствено откривање, работа во групи, практична работа и др.

Активностите на ученикот се: да слуша, црта, набљудува, споредува, прибележува, чита, открива, учи независно, истражува, работи домашни задачи итн.

Активностите на наставникот се искажуваат со зборување, дискусии, инструктирање, демонстрирање, поставување прашања, организирање работа во групи и индивидуална работа, оценување задачи, регистрирање.

4.3. Организација и реализација на наставата по предметот

Воспитно-образовната работа по наставниот предмет *осигурување како изборен предмет* се реализира во училница за стручно-теоретска настава и со изведување практична работа во осигурителни компании, брокерски друштва за осигурување, сервиси за поправка на оштетени возила под осигурување, компании за проценка на штети и вештачење итн.

Наставата се релизира во две полугодии со 2 часа неделен фонд. Домашните задачи се реализираат дома и во училиште.

4.4. Наставни средства и помагала

За ефикасно реализирање на целите на наставниот предмет *осигурување како изборен предмет* се применуваат разни средства и помагала како: графоскоп, видеоснимки, слајдови, фотографии, компјутер, ЛЦД проектор и слично.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценувањето на постигањата на учениците се врши перманентно, преку усно проверување на знаењата по секоја завршена тематска целина. Исто така, на крајот од полугодieto и наставната година се проверуваат постигањата на учениците преку изработени тестови на знаења од тематски целини реализирани во текот на полугодieto и наставната година. Доколку ученикот не постигне резултати во реализирањето на конкретните цели на наставната програма, се постапува во согласност со законската регулатива за средно образование.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

При изборот на наставникот за наставата по *осигурување како изборен предмет* треба да се задоволат одредени стандарди со кои ќе се постигне висок квалитет и професионализам во процесот на работењето. Покрај условите предвидени со Законот за средно образование, наставникот треба да е физички и психички здрав, да ги почитува основните етички норми на однесување, да поседува комуникациски способности, да поседува *стручно* знаење и способност, да чувствува љубов и афинитет за работа со деца, нагласени организациски способности, креативен кон промените и осовременувањето во наставата.

6.2.. Стандард за наставен кадар

Наставата по предметот *осигурување како изборен предмет* ја реализира кадар со завршени студии по:

- сообраќај и транспорт;
- осигурување;

со здобиена педагошка, психолошка и методска подготовка во акредитирана установа.

6.3. Стандард на простор за наставниот предмет

За успешно реализирање на целите на наставниот предмет **осигурување како изборен предмет** наставата се реализира во училиници, според Нормативите за простор и опрема, во претпријатија чија основна или споредна дејност е проблематиката на осигурување, шпедиција и транспорт.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

7.1. Датум на изработка: јули 2015 година

7.2. Состав на работната група:

1. Азра Тутиќ, дипл.сооб.инж., советник за сообраќајна струка во ЦСОО – Скопје, координатор
2. проф.д-р Верица Данчевска, дипл.сооб.инж., Технички факултет - Битола
3. д-р Перо Стефановски, дипл.сооб.инж, директор за технички штети во Триглав Осигурување - Скопје
4. Александар Јованов, дипл.сооб.инж., наставник во АСУЦ „Боро Петрушевски“ – Скопје

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

8.1. Датум на започнување: 1.9.2015 година

Одобрил:
Директор
Ajshe Selmani

9. ПОТПИС И ДАТУМ НА ДОНЕСУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по **осигурувањето - изборна за III година**, сообраќајна струка – образовен профил техничар за логистика и осигурување за учениците во стручното образование, изготвена од Центарот за стручно образование и обука, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја донесе министерот за образование и наука со деловоден број 12-13479/1 на ден 11.8.205 година во Скопје.

Министер,
Mr. Abdilqim Ademi